

KUOPION PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Toimintakulttuuri

Musiikin painotetussa opetuksessa tarkoituksena on kehittää oppilaista monipuolisia, laajasti musiikkia tuntevia ja aktiivisia musiikin harrastajia. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Oppilaat oppivat suhtautumaan avoimesti ja kunnioittavasti myös muiden musiikkikokemuksiin sekä kokevat yhteenkuuluvuuden tunnetta ryhmässään. Musiikin painotetussa opiskelussa korostuvat soittaminen, alakoulussa erityisesti puhallinorkesterissa, sekä laulaminen ja kuorotoiminta. Musiikin perusteet eli musiikin teorian ja säveltapailun taidot tuodaan osaksi soittamista ja laulua.

Musiikin painotetussa opetuksessa opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten valmistaminen. Luokkaorkesterit ja -kuorot esiintyvät eri kokoonpanoissa koulun juhlissa ja tapahtumissa, musiikkiluokkien konserteissa sekä myös koulun ulkopuolisissa tilaisuuksissa, joista osa oppituntien ulkopuolella. Musiikin painotetussa opetuksessa musiikki tuodaan eheyttävänä aineena mukaan eri oppiaineiden kanssa luotuihin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin. Oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet huomioidaan suunnittelussa tarjoten oppilaille säännöllisesti mahdollisuuksia musiikin parissa toimimiseen ja muuhun luovaan toimintaan itseilmaisua ja itsetuntoa kehittäen.

Oppimisympäristö ja työtapoihin liittyvät tavoitteet painotetussa opetuksessa vuosiluokilla 3 - 6

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat ryhmän yhteishenkeä ja yksilöiden itsetuntoa. Tavoitteiden yhdessä asettaminen ja edistymisen pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi ja kiireettömyys edistävät koko ryhmän oppimista. Aikuisten tapa toimia välittyy oppilaille, jotka omaksuvat kouluyhteisön arvoja, asenteita ja tapoja. Kuoro- ja orkesteritoiminnassa oppilaat omaksuvat myös musiikin tekemiseen liittyviä arvoja ja toimintatapoja.

Musiikin painotetussa opetuksessa opiskelu tapahtuu tiiviissä vuorovaikutuksessa oppilaiden ja opettajien kesken. Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat ryhmän kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Hyvä oppilaantuntemus auttaa ryhmälle sopivimpien työtapojen löytämiseen. Musiikin opiskelussa hyödynnetään monipuolisia oppilaiden ikäkauteen sopivia toiminnallisia työtapoja ja

oppimisympäristöjä. Työskentelyssä luodaan aihekokonaisuuksia eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä yhdistäen. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan.

Musiikin opiskelussa opiskellut asiat pyritään tuomaan opitusta käytäntöön ja asian sisäistämiseen musisoiden. Oppilaiden omien musiikillisten ideoiden tuottamiseen kannustetaan - liikkumiselle, leikille ja elämyksille annetaan tilaa ja aikaa.

Musiikin opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten suunnittelu, harjoittelu ja toteuttaminen yhteistyössä ryhmässä. Tämä työtapa luo mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa huomioidaan erityisesti taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden musiikin oppilaitosten tarjoamat mahdollisuudet. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Koulun aikuisten keskinäinen yhteistyö sekä vuorovaikutus eri yhteistyötahojen kanssa tukevat oppilaiden kasvua. Yhdessä tekeminen edistää oman erityislaadun tunnistamista ja taitoa työskennellä rakentavasti monenlaisten ihmisten kanssa.

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen painotetussa opetuksessa vuosiluokilla 3 - 6

Musiikin painotetussa opetuksessa opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta kokonaisvaltaisesti koulunkäynnissä ja musiikin opiskelussa. Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmän työskentelyä koskevat ratkaisut oppilaita kuunnellen. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta. Oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus saada ohjausta sekä tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä.

Musiikin painotettu opetus sisältää vuosiluokkien yhteistyötä kehittäviä ja oppiainerajat ylittäviä kokonaisuuksia. Musiikin painotetun opetuksen tarkoituksena on edesauttaa oppilasta saavuttamaan vahvat taidot musiikin eri alueista monipuolisia toimintatapoja käyttäen, tietämys viedään käytäntöön. Tiivis yhteistyö ja pitkäjänteinen tavoitteellinen työskentely lisää oppilaan onnistumisen kokemuksia koulunkäynnin hallinnasta, ja on samalla koulunkäynnin yleistä tukea parhaimmillaan. Muita opetussuunnitelmassa mainittuja pedagogisen tuen muotoja voidaan käyttää tuen tarpeen ilmetessä.

Yhteisössä arvostetaan hyväntahtoisuutta ja ystävällisyyttä. Kiusaamista, väkivaltaa, rasismia tai muuta syrjintää ei hyväksytä ja epäasialliseen käytökseen puututaan. Koulutyössä pyritään arjen ennakoitavuuteen ja kiireettömyyteen. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus

rakentavat luottamusta. Rauhallinen ja hyväksyvä ilmapiiri, hyvät sosiaaliset suhteet sekä ympäristön viihtyisyys edistävät työrauhaa.

Oppimisen arviointi painotetussa opetuksessa vuosiluokilla 3 - 6

Musiikin painotetussa opetuksessa oppilaan arvioinnin lähtökohtana ovat musiikin opetuksen tiedolliset ja taidolliset tavoitteet, sekä oppilaan monipuolinen musiikillinen osallistuminen ja toiminta koulun musiikkitunneilla sekä esiintymistilanteissa. Oppilaan arviointi kuvaa monipuolisesti oppimiselle, työskentelylle ja käyttäytymiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Arviointi sisältää oppilaan musiikillista kokonaiskehitystä mittaavia alueita, kuten laulu- ja soittotaidon kehittyminen yksin ja ryhmän jäsenenä, rytmi- ja melodiatajun kehittyminen, muoto- ja tyyli- ja taitojen kehittyminen sekä oppilaan luovan ilmaisun kehittyminen erilaisissa musiikkitoiminnoissa.

Musiikin painotetussa opetuksessa oppilaat saavat ohjaavaa ja rohkaisevaa palautetta erityisesti yhteismusisoinnin ja omien musiikillisten taitojen harjoittelemisessa. Palaute ohjaa oppilasta hahmottamaan musiikkia ja musiikkikäsitteitä sekä kehittämään toimintaansa ryhmän jäsenenä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin painotetussa opetuksessa oppilas arvioidaan lukuvuositodistuksessa 3. ja 4. luokan musiikin arvosanan osalta valtakunnallisten musiikin yleisten tavoitteiden mukaisesti. Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

5. ja 6. luokalla oppilas saavat musiikin painotetussa opetuksessa kaksi numeroarvosanaa: musiikin arvosanan yleisopetuksen tavoitteiden toteutumisesta valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti sekä musiikin painotetun opetuksen arvosanan painotetun opetuksen tavoitteiden toteutumisesta. Määritellessään musiikin yleisopetuksen osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Painotetun opetuksen arvosana määräytyy painotetun opetuksen tavoitteille laadittujen hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti. Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 3. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan kuorotoimintaan ja orkesterisoittoon. Ohjata oppilasta omaksumaan asiallinen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön laulaen. Osallistuminen yksi- ja moniääniseen kuorolauluun. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
T3 Musiikki- liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuullusta. Kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista ja kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilas tunnistamaan orkesterisoittimia kuunnellen.	L2	S1- S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä

	Musiikkityyliin rytmilliset ja melodiset erot kuunnellen ja liikkuen.			havainnoistaan ja kokemuksistaan.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta musiikkikäsitteiden ja merkintätapojen periaatteiden ymmärtämiseen. Tutustuminen nuottikirjoitukseen, säveltapailun ja rytmiikan alkeisiin.	L4	S1-S4	Oppilas toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti musisoinnissa.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilas huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.	L3	S1-S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Ohjata oppilasta asettamaan tavoitteita ja arvioimaan edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä.	L1	S1-S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 3. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Luokkaorkesterin perustaminen: Oppilas aloittaa oman orkesterisoittimen opiskelun ja soittaa luokkaorkesterissa. Hän tutustuu orkesterissa harjoitteluun ja esiintymiseen. Kuorossa oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan

	luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat kuorossa moniääniseen laulamiseen. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä tutustutaan mm. perussykkeeseen keskeisiin aika-arvoihin, tasa- ja kolmijakoisuuteen, nuottien nimiin, duuriin ja molliin, sekä asteikon käsitteeseen.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja oppivat analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan ja soittotekniikkaan sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja soiton opiskelusta sekä ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti oppilaiden ikäkauteen sopivaa lastenmusiikkia, kotiseudun musiikkiperinnettä, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa tutustutaan yhteissoittoon. Soittamisessa edetään yksiäänisestä soitosta moniääniseen ohjelmistoon. Orkesterisoitossa tutustutaan myös prima vista -soittoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 3. LUOKALLA

LUKUVUOSITODISTUS	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 4. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan kuorotoimintaan ja orkesterisoittoon. Ohjata oppilasta omaksumaan asiallinen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta omaksumaan luonteva äänenkäyttö laulaen. Osallistuminen moniääniseen kuorolauluun ja laulusooloihin. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
T3 Musiikki-liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta monipuoliseen ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuulemastaan. Tutustuminen klassisen musiikin teoksiin, nuottikuvan havainnointi. Kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista ja kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.

T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilasta tunnistamaan orkesterisoittimia ja soitinryhmiä kuulemastaan. Musiikkityylien rytmilliset ja melodiset erot kuunnellen ja liikkuen. Kuuntelukokemusten yhdistäminen eri aikakausien musiikkiin. Oppilas perehtyy monipuoliseen lauluohjelmistoon.	L2	S1-S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta musiikin merkintätapojen ymmärtämiseen. Oppilas harjoittelee nuotti- ja rytmimerkintöjä laulun ja orkesterisoiton avulla. Oppilas käyttää esitysmerkkejä ja musiikkikäsitteitä sekä tutustuu harmoniaan. Oppilas tutustuu musiikkitaitojen alkeisiin.	L4	S1-S4	Oppilas pystyy soittamaan nuottikuvasta ja toimii opiskeltujen musiikillisten merkintöjen mukaisesti. Orkesterissa oppilas hallitsee soivan B-duuriasteikon.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.	L3	S1-S4	Oppilas soittaa orkesterissa huomioiden äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Ohjata oppilasta asettamaan tavoitteita ja arvioimaan edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä.	L1	S1-S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 4. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimen opiskelun ja soittaa luokkaorkesterissa. Kehitetään orkesterin harjoitus- ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Kuorossa oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat tutustuvat kuorossa moniääniseen laulamiseen. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen sekä mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä vahvistetaan aiemmin opittuja taitoja ja käsitteitä. Opiskellaan nuottien nimiä oppilaan oman soittimen nuottiaavaimella. Tutustutaan duuri- ja molliasteikkoihin. Tutustutaan harmoniaan moniäänisen laulun ja soiton kautta. Orkesterisoitossa harjoitellaan soiva B-duuriasteikko. Rytmiikassa tutustutaan nuottien aika-arvoihin. Opiskellaan keskeisiä musiikkisanoja ja –käsitteitä.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan eri työtapoja käyttäen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilas tutustuu joihinkin klassisen musiikin säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen. Oppilas kertoo kuuntelukokemuksistaan. Oppilas analysoi kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikkia kuunneltaessa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan ja soittotekniikkaan, sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan sekä ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä.

S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti oppilaiden ikäkauteen sopivaa lastenmusiikkia, kotiseudun musiikkiperinnettä, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa harjoitellaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeista. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista -soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.
---------------	--

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 4. LUOKALLA

LUKUVUOSITODISTUS	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 5. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan orkesterisoittoon ja kannustavan ilmapiirin rakentamiseen. Ohjata oppilasta osallistumaan aktiivisesti kuorotoimintaan ja työskentelemään kuorossa asiallisesti. Ohjata oppilasta osallistumaan moniääniseen lauluun ja soololauluun yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta omaksumaan asianmukainen käytös esiintyessä ja konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa.

T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Nuoteista laulamista harjoitetaan ja laulun tulkintaa kehitetään. Oppilas osallistuu moniääniseen kuorolauluun ja rohkaistaan oppilasta laulusooloihin. Orkesterisoittimen soittotaidon kehittäminen ja soittimesta huolehtiminen. Soittaminen erilaisissa orkesterikokoonpanoissa.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta.
T3 Musiikki liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit.
T4 Musiikin kuuntelu	Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia monipuoliseen musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään ja kertomaan kuulemastaan Ohjata oppilasta saamaan kuunteluelämyksiä orkesteri- ja laulumusiikista sekä kokemuksia erilaisista musiikkiesityksistä.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan. Oppilas erottaa kuunnellen kaksi- ja kolmijakoisen rytmin.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Rohkaista oppilasta esittämään musiikillisia ideoitaan ja improvisoimaan eri keinoin yksin tai ryhmässä.	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää

	Ohjata oppilasta arvioimaan työskentelyn onnistumista ja antamaan palautetta toisten tuotoksista. Oppilas kokeilee solistina toimimista orkesterikappaleessa soitinryhmittäin tai yksin.			musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia, esim. tuotoksen tallentamisessa. Oppilas osaa arvioida työskentelyn onnistumista ja antaa rakentavaa palautetta.
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Kannustaa oppilasta ilmaisemaan kuuntelemansa musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja. Ohjata oppilasta havainnoimaan musiikillisia kokemuksiaan tunnistamalla kuuntelemastaan musiikista orkesterisoittimia ja soitinryhmiä. Ohjata oppilasta havaitsemaan musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Ohjata oppilasta laajentamaan musiikin kuuntelukokemuksiaan ja musiikkitietouttaan tutustumalla klassisen ja rytmimusiikin eri muotoihin (vokaali- ja instrumenttikokoonpanot). Rohkaista oppilasta perehtymään moniääniseen lauluohjelmistoon eri tyyllilajeista. Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin ja laulun tulkintaan kuunnellen ja kokeillen. Ohjata oppilasta tutustumaan joihinkin musiikin tyyllilajien keskeisiin teoksiin orkesterisoitossa.	L2	S1-S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Oppilas tunnistaa sinfoniaorkesterin soitinryhmät. Oppilas osaa nimetä puhallinorkesterin soitinryhmät ja soittimet. Oppilas tuntee soittimensa soitinryhmän ja soiton periaatteet.

	Kannustaa oppilasta tutustumaan tarkemmin soittimensa äänialaan, soitinryhmään, soiton periaatteisiin ja soittimen rakenteeseen.			
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja toimimaan niiden mukaan. Ohjata oppilasta harjoittelemaan nuotti- ja rytmimerkintöjä soiton ja laulun avulla.	L4	S1-S4	Oppilas ymmärtää opetettuja musiikkikäsitteitä ja toimii niiden mukaan. Oppilas hallitsee keskeisimmät dynamiikan merkinnät sanastona, soittaen ja laulaen.
T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Ohjata oppilasta huomioimaan kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Ohjata oppilasta huomaamaan soiton vaikutus ääniympäristöön. Ohjata oppilasta ymmärtämään soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys.	L3	S1-S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät. Oppilas huomioi kuulon suojaamisen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Rohkaista oppilasta osallistumaan tavoitteiden asettamiseen ja arvioimaan tavoitteiden saavuttamista. Ohjata oppilasta harjoittelemaan soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa. Kannustaa oppilasta kehittämään soittotekniikkaansa ja huolehtimaan soittimestaan. Ohjata oppilasta omaksumaan esiintymiseen vaadittavia taitoja. Rohkaista oppilasta osallistumaan	L1	S1-S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Oppilas osaa huolehtia soittimestaan ja ymmärtää soitossa harjoittelun merkityksen.

	tulevan ohjelmiston suunnitteluun, harjoitteluun ja arvioimaan yhdessä onnistumista ja tekemisen tasoa. Kannustaa oppilasta omatoimiseen musiikin kuunteluun ja harrastamiseen.			
--	---	--	--	--

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 5. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimensa opiskelua ja soittaa luokkaorkesterissa. Syvennetään orkesterin harjoitusrutiineihin ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikkoihin sekä bändissä laulamiseen. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen, mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä opiskellaan lisää nuottien aika-arvoja, nuottimerkintöjä, asteikkoja ja musiikkiin liittyvää terminologiaa. Tutustutaan intervaleihin ja kolmisointuihin.
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että yleisönä. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin tyylikausiin, säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen ja musisoiden. Oppilaat

	kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja oppivat analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan, soitinhuoltoon ja soittotekniikkaan, sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan. Hän ymmärtää harjoittelun merkityksen soitossa edistymisessä. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin ja musiikkialan ammatteihin.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään kotiseudun musiikkiperinnettä sekä monipuolisesti vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Kappalevalinnoissa käytetään oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa valitaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeista ja aikakausista. Ohjelmistoa voidaan laulaa myös vieraalla kielellä. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista -soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 5. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN NUMERO	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Painotetun opetuksen tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla musiikin painotetun opetuksen arviointikriteereiden mukaisesti.	Liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 6. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musiikilliset yhteistyötaidot	Ohjata oppilasta osallistumaan orkesterisoittoon ja kannustavan ilmapiirin rakentamiseen yhteissoitossa. Oppilas osallistuu aktiivisesti kuorotoimintaan ja työskentelee kuorossa asiallisesti. Oppilas osallistuu moniääniseen lauluun ja soololauluun yksin tai pienissä ryhmissä. Oppilas omaksuu esiintymiskäytöksen kuoro- ja orkesteriesityksissä. Ohjataan oppilasta käyttäytymään asiallisesti myös konserttiyleisönä.	L2 L6 L7	S1- S4	Oppilas ottaa huomioon ryhmän jäsenet kuorossa ja orkesterisoitossa.
T2 Laulaminen ja soittaminen ryhmän jäsenenä	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Vahvistaa oppilaan taitoa laulaa nuoteista. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan laulun tulkintaa. Kannustaa oppilasta osallistumaan moniääniseen kuorolauluun ja rohkaista oppilasta laulusooloihin yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta.	L2	S1- S4	Oppilas osallistuu kuorolauluun ja orkesterisoittoon pyrkien sovittamaan osuutensa osaksi musiikillista kokonaisuutta. Oppilas osaa soittaa ja laulaa melodianmukaisesti esityserkintöjä noudattaen Oppilas osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilas hallitsee laulu-, soitto- ja kuoro-ohjelmistoa, joista osan ulkoa. Oppilas pystyy esiintymään ryhmässä ja kannustaa muita ryhmän jäseniä.

	Ohjata oppilasta kehittämään orkesterisoittimensa soittotaitoa ja huolehtimaan soittimestaan. Rohkaista oppilasta toimimaan soittajana erilaisissa kokoonpanoissa.			
T3 Musiikki- liikunta	Musiikin seutukunnallisen opetussuunnitelman mukaan.	L1 L2	S1- S4	Valtakunnalliset hyvän osaamisen kriteerit
T4 Musiikin kuuntelu	Ohjata oppilasta ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun ja kertomaan kuullusta.	L2	S1- S4	Oppilas kuuntelee keskittyneesti musiikkia ja esittää näkemyksiään kuulemastaan.
T5 Luova musiikillinen ajattelu	Ohjata oppilasta esittämään musiikillisia ideoita ja improvisoidaan sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin yksin tai ryhmässä. Oppilas oppii arvioimaan työskentelyn onnistumista ja antaa kannustavaa palautetta toisten tuotoksista. Oppilas kokeilee solistina toimimista orkesterikappaleessa soitinryhmittäin tai yksin.	L1 L2 L5 L6	S1- S4	Oppilas keksii omia ratkaisuja käyttäen ääntä, musiikkia, kuvaa tai muita ilmaisutapoja ja osaa tarvittaessa ohjatusti hyödyntää musiikkiteknologian tarjoamia mahdollisuuksia, esim. tuotoksen tallentamisessa. Oppilas osaa arvioida työskentelyn onnistumista ja antaa rakentavaa palautetta.
T6 Musiikin merkitysten havainnointi	Ohjata oppilasta tunnistamaan kuunnellen musiikista orkesterisoittimia ja soitinryhmiä. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Oppilas tutustuu klassisen- ja	L2	S1- S4	Oppilas esittää näkemyksiä musiikilliseen toimintaan liittyvistä havainnoistaan ja kokemuksistaan. Oppilas pystyy havainnoimaan nuottikuvaa musiikin kuuntelussa ja

	rytmimusiikin eri muotoihin (vokaali- ja instrumenttikokoonpanot) ja tyylikausiin kuunnellen ja soittaen. Oppilas ilmaisee musiikin tuottamia mielikuvia ja tunnetiloja. Oppilas tutustuu soittimensa äänialaan, soitinryhmään, soiton periaatteisiin ja soittimen rakenteeseen. Oppilas perehtyy moniääniseen lauluohjelmistoon musiikin eri tyylilajeista ja aikakausilta. Oppilas tutustuu ihmisäänen tyyppeihin. Ohjataan oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin ja laulun tulkintaan kuunnellen ja kokeillen.			soitossa. Oppilas havaitsee musiikkityylien rytmillisiä ja melodisia eroja ja muotorakenteita. Oppilas osaa nimetä musiikin tyylikausia. Oppilas tunnistaa sinfoniaorkesterin soitinryhmät. Oppilas osaa nimetä puhallinorkesterin soitinryhmät ja soittimet. Oppilas osaa nimetä ja tunnistaa keskeiset bändisoittimet. Oppilas tuntee soittimensa soitinryhmän ja soiton periaatteet.
T7 Musiikin merkintätapojen ymmärtäminen	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Ohjata oppilasta tutustumaan reaalisointumerkkeihin, transponointiin sekä I-IV-V –harmoniaan. Ohjata oppilasta ymmärtämään oman soiton merkitys yhteissoitossa.	L4	S1-S4	Oppilas pystyy musisoimaan nuottikuvan mukaisesti. Oppilas osa nimetä nuotit g- ja f-avaimella. Oppilas tunnistaa sävellajit 2 etumerkkiin saakka. Oppilas tunnistaa kuullustaan duuri- ja mollikolmisoinnun. Oppilas osaa nimetä intervallit (1 – 8). Oppilas pystyy seuraamaan nuottikuvaa ja pystyy soittamaan sen mukaan omalla soittimellaan. Oppilas tunnistaa keskeisimmät dynamiikka- ja esitysmerkinnät ja osaa toteuttaa niitä musisoinnissaan.

T8 Välineiden ja laitteiden turvallinen käyttö	Ohjata oppilasta huomioimaan musiikin vaikutus hyvinvointiin ja tunnetiloihin. Ohjata oppilas huomioimaan kuulon suojaaminen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Ohjata oppilas huomaamaan oman soiton vaikutus ääniympäristöön. Rohkaista oppilasta tutustumaan mikrofonin ja äänentoiston käyttöön. Ohjata oppilasta lauluäänen huoltoon ja terveelliseen äänen tuottamiseen. Ohjata oppilasta ymmärtämään soittimien ja äänentoistolaitteiden turvallisen käytön merkitys.	L3	S1-S4	Oppilas soittaa orkesterissa ottaen huomioon muun muassa äänen voimakkuuteen ja laatuun liittyvät tekijät. Oppilas huomioi kuulon suojaamisen musiikin kuuntelussa ja orkesteriharjoituksissa. Oppilas huomaa oman soiton vaikutuksen ääniympäristöön.
T9 Oppimaan oppiminen ja työskentelytaidot	Oppilas asettaa tavoitteita ja arvioi edistymistään. Oppilas harjoittelee soittotehtävänsä osaksi yhteissoittoa ja kehittää soittotekniikkaansa ja huolehtii soittimestaan. Oppilas omaksuu esiintymistaitoja ja ottaa vastuuta esiintymisestä. Rohkaista oppilasta osallistumaan tulevan ohjelmiston suunnitteluun, harjoitteluun ja arvioimaan yhdessä onnistumista ja tekemisen tasoa. Kannustaa oppilasta musiikin kuunteluun omatoimiseen musiikin harrastamiseen.	L1	S1-S4	Oppilas asettaa tavoitteen musiikillisen osaamisensa kehittämiseksi ja toimii tavoitteen mukaisesti yhteismusisoinnissa. Oppilas osaa huolehtia soittimestaan ja ymmärtää soitossa harjoittelun merkityksen.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 6. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen. Oppilas jatkaa oman orkesterisoittimensa opiskelua ja soittaa luokkaorkesterissa. Syvennetään orkesterin harjoitusrutiineihin ja esiintymisrutiineihin liittyviä taitoja. Yhteismusisoinnissa tutustutaan käytettävissä oleviin bändisoittimiin ja niiden soittotekniikkoihin sekä bändissä laulamiseen. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Musiikin perusteissa käytetään monipuolisia toimintatapoja kirjoittaen, kuunnellen, liikkuen ja laulaen, mahdollisuuksien mukaan soittaen. Musiikin teoria-asiat tuodaan käytäntöön laulamisen ja soiton osaksi. Musiikin opiskeluun kuuluu musiikillisten tuotosten tekeminen, harjoittaminen ja esittäminen toiset huomioiden. Itse laulaen ja soittaen keksitään myös omia lauluja tai sovituksia, improvisoidaan ja luodaan äänimaisemia.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Musisoinnin yhteydessä tutustutaan reaalisointumerkkeihin ja I-IV-V –harmoniaan. Tutustutaan transponoinnin periaatteisiin. Syvennetään aiemmin opittuja asioita: sävellajit (2 – 4 etumerkkiä), duuri- ja mollikolmisoinnut, nuottien nimet g- ja f-avaimella, intervallit (1 – 8).
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Ohjataan oppilasta tutustumaan joihinkin klassisen musiikin tyylikausiin, säveltäjiin ja keskeisiin teoksiin kuunnellen ja musisoiden. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon suojaaminen huomioidaan orkesterisoitossa ja musiikin kuuntelussa. Oppilaat tutustuvat oman soittimen toimintaan, soitinhuoltoon ja soittotekniikkaan sekä harjoittelevat soittimesta ja nuoteista huolehtimista. Oppilas ottaa vastuuta soittimestaan, säännöllisestä soittoharjoittelusta ja huolehtii soiton opiskelustaan. Hän ymmärtää harjoittelun merkityksen soitossa edistymisessä.

	Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto musiikin harrastamiseen. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon sisällytetään kotiseudun musiikkiperinnettä sekä monipuolisesti vuodenaikoihin, teemoihin ja tapahtumiin liittyvää musiikkia. Kappalevalinnoissa käytetään oppilaiden ikäkauteen sopivia lauluja, eri kulttuurien musiikkia, taidemusiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa. Orkesterisoitossa ja laulussa valitaan moniäänistä ohjelmistoa eri tyyllilajeista ja aikakausista. Ohjelmistoa voidaan laulaa myös vieraalla kielellä. Orkesterisoitossa vahvistetaan prima vista-soittoa uusien kappaleiden yhteydessä.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 6. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN NUMERO	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN NUMERO	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla valtakunnallisten arviointikriteereiden mukaisesti.	Painotetun opetuksen tavoitteiden toteutumisen arviointi numerolla musiikin painotetun opetuksen arviointikriteereiden mukaisesti.	Liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia.

OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAPOIHIN LIITTYVÄT TAVOITTEET MUSIIKIN PAINOTETUSSA OPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Koulu toimii oppivana yhteisönä ja kannustaa kaikkia jäseniään oppimiseen. Yhdessä tekeminen ja osallisuuden kokemukset vahvistavat ryhmän yhteishenkeä ja yksilöiden itsetuntoa. Tavoitteiden yhdessä asettaminen ja edistymisen pohdinta, oman työn säännöllinen arviointi ja pyrkimys kiireettömyyteen edistävät koko ryhmän oppimista. Kuoro- ja orkesteritoiminnassa oppilaat omaksuvat myös musiikin tekemiseen liittyviä arvoja ja toimintatapoja.

Musiikin painotetun opetuksen on tavoitteena luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista. Vuorovaikutus, yhteistyö ja monipuolinen työskentely ovat ryhmän kaikkien jäsenten oppimista ja hyvinvointia edistäviä tekijöitä. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan ja sitouttavat heidät kehittämään musiikillista osaamistaan. Musiikin opiskelussa asiat pyritään välittömästi tuomaan opitusta käytäntöön. Musiikkikäsitteitä opiskellaan musiikillisin työtavoin. Oppilaiden omien musiikillisten ideoiden tuottamiseen kannustetaan.

Musiikin opiskeluun kuuluu olennaisesti musiikkiesitysten suunnittelu, harjoittelu ja toteuttaminen yhteistyössä monenlaisissa ryhmissä. Tämä työtapo luo mahdollisuuksia projektimaiseen työskentelyyn ja kokonaisuuksien opiskeluun sekä yhteistyöhön koulun sisällä ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa huomioidaan taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden musiikin oppilaitosten tarjoamat mahdollisuudet. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Yhdessä tekeminen edistää oman erityislaadun tunnistamista ja taitoa työskennellä rakentavasti monenlaisten ihmisten kanssa.

OHJAUS, TUKI JA ERIYTTÄMINEN MUSIIKIN PAINOTETUSSA OPETUKSESSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Musiikin painotetussa opetuksessa opettajan tehtävänä on ohjata oppilasta opiskelussa kokonaisvaltaisesti. Oppilaalla on yhdenvertainen mahdollisuus saada tukea kehitykseensä ja oppimiseensa sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus rakentavat luottamusta.

Musiikin painotettu opetus sisältää vuosiluokkien yhteistyötä kehittäviä kokonaisuuksia. Musiikin painotusopetuksen tarkoituksena on edesauttaa oppilasta saavuttamaan vahvat taidot musiikin eri alueista monipuolisia toimintatapoja käyttäen, tietämys viedään käytäntöön. Monipuolinen ja tiivis yhteistyö sekä pitkäjänteinen tavoitteellinen työskentely mahdollistavat oppilaan onnistumisen kokemuksia ja tukevat koko koulunkäynnin hallintaa. Muita opetussuunnitelmassa mainittuja pedagogisen tuen muotoja voidaan käyttää tuen tarpeen ilmetessä.

OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKISSA VUOSILUOKILLA 7 - 9

Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä seurata erityisesti oppilaan yhteismusisointitaitojen, käsitteellisen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Antaessaan musiikin sanallista arviota tai arvosanaa opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Musiikin painotetussa opetuksessa oppilas saa musiikista 7. luokalla yhden numeerisen arvosanan yleisopetuksen tavoitteiden mukaan. Määritellessään musiikin yleisopetuksen osaamisen tasoa opettaja käyttää musiikin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki valtakunnalliset päättöarviointin kriteerit. Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä arvioidaan vuosiluokkakohtaisista tavoitteista soiton, laulun ja musiikin perusteiden osaamista. Sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet näistä osa-alueista sekä myös kehittämistarpeet opiskelussa.

Musiikissa oppilaan osaaminen kehittyy kaikilla tavoitealueilla oppimäärän päättymiseen saakka. Musiikin painotetun opetuksen arvosana määräytyy painotetun opetuksen tavoitteille laadittujen hyvän osaamisen kriteerien mukaisesti. Oppilas saa arvosanan kahdeksan (8), mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan tason ylittäminen joidenkin tavoitteiden osalta voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joidenkin muiden tavoitteiden osalta.

MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN TAVOITTEET, SISÄLLÖT JA ARVIOINTI

MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN 7. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta työskentelemään rakentavasti pienryhmissä. Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa.	L 2 L 7	S1 - S4	Oppilas osaa toimia erilaissa ryhmissä ottaen huomioon toiset. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.

T2 Äänenkäyttö - ja laulutaito	Ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Ohjata oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan laulun tulkintaa. Kannustaa oppilasta osallistumaan moniääniseen kuorolauluun ja rohkaista oppilasta laulusooloihin yksin tai pienissä ryhmissä. Ohjata oppilasta kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Ohjata oppilasta tutustumaan erilaisiin laulutyyliin kuuntelemalla ja kokeilemalla. Rohkaista oppilasta harjoittelemaan mikrofoni- ja stemmalaulamista yhteismusisoinnissa.	L 2	S1 - S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaalla on hyvä äänenmuodostuksen perustekniikka. Oppilas osaa ilmaista voimavaihteluja sekä muita musiikin perusmerkintöjä esitystapaan liittyen.
T3 Soitto- ja yhteismusisointi- taidot	Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin säestystyyliin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Kannustaa oppilasta kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta osallistumaan itseohjautuvasti yhteissoittoon.	L 2	S1 - S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon.

T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen opsin mukaan	L 2	S1 - S4	Valtakunnallisen opsin mukaan
T5 Ääniympäristö sekä musiikin analyyttinen ja elämyksellinen kuuntelu	Ohjata oppilasta harjoittamaan musiikin analyyttisen kuuntelun taitoa poimien kappaleesta soitinnusta, soinnutusta ja tyylillisiä elementtejä. Kannustaa harjoittelemaan kappaleiden muotorakenteiden (osien) tunnistusta. Rohkaista oppilasta ilmaisemaan perustellun mielipiteensä musiikista.	L 2	S1 - S4	Oppilas erottaa kuuntelun perusteella soitinryhmät ja soittimet pääpiirteissään. Oppilas pystyy hahmottamaan kappaleen muotorakenteen kuullun perusteella. Oppilas erittelee kuulemaansa musiikkia ja osaa perustella mielipiteensä.
T6 Luova suhde musiikkiin: Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Kannustaa oppilasta kokeilemaan omia säestysideoita osana yhteissoittoa. Rohkaista improvisointiin populaarimusiikissa.	L 1 L 2 L 6	S1 - S4	Oppilas osaa keksiä säestysrytmin. Oppilas on improvisoinut soolon kahdella sävelellä.
T7 Tieto- ja viestintätekniikan käyttö	Ohjata oppilasta tutustumaan tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen musiikin tallentamisessa ja jakamisessa pilvipalveluiden avulla. Kannustaa tutustumaan johonkin musiikintekohjelmaan ja äänittämiseen.	L 1 L 2 L 5	S1 - S4	Oppilas osaa tallentaa materiaalia pilvipalveluun. Oppilas on tutustunut jonkin musiikintekohjelman perusteisiin ja hahmottaa kappaleen rakennetta ohjelmassa.
T8 Musiikki taiteenlajina sekä kulttuurinen viestiminen ja vaikuttaminen	Seutukunnallisen opsin mukaan ohjata oppilasta tutustumaan paikalliseen kulttuurielämään. Kannustaa arvioimaan kokemaansa.	L 2 L 4	S1 - S4	Valtakunnallisen opsin mukaan.

T9 Musiikin käsitteet ja terminologia	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Ohjata oppilasta kertaamaan reaalisointumerkinnot ja harjoittelemaan sointukierron hahmottamista kappaleista, kitaratabulatuurin ja sointukaavioiden lukemista sekä tutustumaan kolmimuunteisuuteen musiikissa osana musisointia. Rohkaista oppilasta muodostamaan jollakin sointusoittimella ja tunnistamaan kuullun perusteella duuri-, molli- ja septimisointuja. Kannustaa oppilasta tutustumaan eri kulttuurien soittimiin ja musiikin nimistöön.	L 4	S1 - S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas tunnistaa duuri- ja mollikolmisointuja kuullun perusteella ja osaa soittaa yleisimpiä sointuja pianolla tai kitaralla. Oppilas osaa eri kulttuurien soittimien ja musiikkityylien nimiä sekä niiden tyypillisimpiä rytmikaavoja.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointiin	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L 3	S1 - S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T11 Kuulonhuolto ja ääniympäristön turvallisuus	Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta opettelemaan vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymin säätö turvallisesti.	L 3	S1 - S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.

T12 Tavoitteellin en harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia esityksiä tai sovituksia pienryhmissä. Kannustaa oppilasta tarkkailemaan laulun puhtautta kuoro- ja musisointitilanteissa. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana. Lisäksi harjoitetaan pienempiä esityksiä.	L 1	S1 - S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, huolehtii nuoteistaan sekä toimii harjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itsearviointi: Tavoitteen asettelu ja sen toteutumisen arviointi.
MUSIIKIN SISÄLTÖALU EET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 7. LUOKALLA			
S1 Miten musiikissa toimitaan	Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.			
S2 Mistä musiikki muodostuu	Vahvistetaan musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamista ja niiden merkintätapoja. Kerrataan reaalisointumerkeistä lukeminen, musiikin rakenne- ja dynamiikkamerkinnot. Harjoitellaan sointukierron hahmottamista nuotista. Bändisoitossa kiinnitetään huomiota eri tyylien tyypillisiin säestysrytmeihin ja soitinten tehtäviin. Tutustutaan rockmusiikin varhaisvaiheisiin, blueskaavaan, rumpunotaatioon, kvinttisointuihin ja mollipentatoniseen asteikkoon. Kerrataan klassisen musiikin tyyliä kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.			
S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunna ssa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilaat kertovat omista kuuntelukokemuksistaan ja harjoitellaan mielipiteiden perustelemista. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tekstit, tunnetilat). Kuulon			

	suojaamiseen soitossa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soittotaidon kehittymisessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Pyritään herättämään oppilaan mielenkiinto monipuoliseen musiikin harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden musiikillisen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon kuuluu monipuolisesti populaarimusiikkia. Käydään läpi rockmusiikin varhaisvaiheet. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa lauletaan myös vierailla kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 7. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN ARVIOINTI	PAINOTETUN OPETUKSEN MUSIIKIN ARVIOINTI	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Arviointi numeerisena yleisopetuksen valtakunnallisten arviointikriteerien mukaan.	-	Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulaminen, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia. Kannustaminen lauluun ja soittoon.

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 8. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Kannustaa oppilasta kehittelemään omia sovitustideoita ryhmätyöskentelyssä ja huomioimaan toisten ideat. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja	L2 L7	S1- S4	Oppilas osaa toimia erilaissa ryhmissä ottaen huomioon toiset. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.

	arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa.			
T2 Äänenkäyttö- ja laulutaito	Ohjata luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Kannustaa oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Rohkaista harjoittelemaan laulun tulkintaa sekä mikrofoni laulua soolona tai osana lauluyhtyettä. Ohjata kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Kannustaa tutustumaan erilaisiin laulutyyliin kuuntelemalla ja kokeilemalla.	L2	S1-S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaalla on hyvä äänenmuodostuksen perustekniikka. Oppilas osaa ilmaista voimavaihteluja sekä muita musiikin perusmerkintöjä esitystapaan liittyen.
T3 Soitto- ja yhteismusisointitaidot	Kannustaa kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia ja rytmejä yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin musiikkityyleihin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Ohjata osallistumaan	L2	S1-S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon. Oppilas osaa soittaa yhteismusisoinnissa tyylin mukaisesti.

	itseohjautuvasti yhteissoittoon.			
T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen opsin mukaan.	L2	S1-S4	Valtakunnallisen opsin mukaan.
T5 Ääniympäristö ja musiikin elämyksellinen kuuntelu	Ohjata tutustumaan populaarimusiikin kehitykseen kuunnellen ja äänimaailmoja analysoiden ja arvioiden. Rohkaista opettelemaan eri tyyleille tyypillisten soundien tunnistamista. Kannustaa harjoittelemaan melodia-aiheiden ja soittimien komppausrytmien blokkaamista.	L2	S1-S4	Oppilas tunnistaa populaarimusiikin keskeisiä tyylejä/aikakausia kuunnellen.
T6 Luova suhde musiikkiin: Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Ohjata tutustumaan laulu- ja soittoimprovisaatioon kuunnellen ja/tai kokeillen. Kannustaa kokeilemaan omia musiikillisia ideoita osana sovitusyöskentelyä.	L1 L2 L6	S1-S4	Oppilas on tutustunut improvisointiin ja hyödyntää musiikillista osaamistaan sovitusten ideoinnissa.
T7 Tieto- ja viestintäteknologian käyttö	Ohjata tutustumaan musiikkisovelluksiin ja tekemään äänitysprojekti pienryhmissä.	L1 L2 L5	S1-S4	Oppilas on tutustunut johonkin musiikintekoohjelmaan ja hahmottaa äänityksen ja äänenmuokkauksen perusasioita.
T8 Musiikki taiteenlajina sekä kulttuurinen viestiminen ja vaikuttaminen	Kannustaa tutustumaan, miten populaarimusiikilla on pyritty vaikuttamaan yhteiskunnallisesti. Musiikkivideoiden sanomaan ja vaikuttavuuteen tutustuminen.	L2 L4	S1-S4	Valtakunnallisen opsin mukaan
T9	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja	L4	S1-S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja

Musiikin käsitteet ja terminologia	musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Kannustaa tutustumaan septimisoinnun eri muotoihin (m7, maj7) sekä sus-sointuihin. Rohkaista harjoittelemaan soinnutuksen periaatteita ja harjoittelemaan sointujen blokkaamista kuuntelun perusteella. Ohjata tutustumaan eri populaarimusiikin tyylien keskeisiin termeihin.			kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas ymmärtää keskeisiä opiskeltuja populaarimusiikin piirteitä ja tunnistaa niitä kuullun perusteella.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointiin	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L3 L4	S1- S4	Valtakunnallisen opsin mukaan
T11 Kuulonhuolto ja ääniympäristön turvallisuus	Ohjata oppilasta huolehtimaan bändisoittimien oikeanlaisesta säilyttämisestä ja tutustumaan tyypillisimpiin huoltotoimenpiteisiin. Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta kertaamaan vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymien säätö turvallisesti.	L3	S1- S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.

T12 Tavoitteellinen harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia esityksiä tai sovituksia pienryhmissä. Ohjata oppilasta harjoittelemaan aikataulun arvioimista suhteessa tavoitteisiin. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana. Lisäksi harjoitetaan pienempiä esityksiä.	L1	S1-S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, pitää huolta nuoteistaan sekä toimii ryhmäharjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itse- ja vertaisarviointi: Oppilas osaa arvioida ryhmäprojektien toimintaa ja lopputulosta realistisesti suhteessa tavoitteisiin ja aikatauluun.
---	---	----	-------	--

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 8. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Bändisoittimien ja laulukamujen käyttöä harjoitellaan sekä opetellaan esimerkiksi piuhojen niputtaminen. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Musiikkiteknologian hyödyntämistä harjoitellaan tekemällä pienryhmissä musiikkivideot alusta loppuun itse. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Vahvistetaan musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamista ja niiden merkintätapoja. Oppilas oppii tunnistamaan ja analysoimaan kuulemaansa musiikkia (soittimet, tyylit). Käydään läpi rockin ja popin keskeisiä tyyliä ja niiden terminologiaa. Bändisoitossa kiinnitetään huomiota eri tyylien tyypillisiin säestysrytmeihin ja soitinten tehtäviin. Tutustutaan neli-, sus- ja vähennettyihin sointuihin sitä mukaa, kun niitä soitettavissa kappaleissa esiintyy. Kerrataan klassisen musiikin tyyliä kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunnassa	Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Oppilaita rohkaistaan musisoimaan yksin ja ryhmässä. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti ja keskustelemalla kuuntelukokemuksista. Kuulon suojaamiseen musisoidessa ja musiikkia kuunneltaessa kiinnitetään huomiota. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Musiikkiesitysten ja -projektien yhteydessä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Musiikin tallentamiseen tutustutaan musisoinnin yhteydessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin. Pyritään tukemaan oppilaan mielenkiintoa musiikin harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden musiikillisen ja kulttuurisen ymmärryksen avartamiseen. Ohjelmistoon kuuluu eri kulttuurien musiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan tilanteen mukaan. Käydään läpi pop- ja rockmusiikin vuosikymmeniä sekä keskeisiä tyyli-suuntia soittaen ja kuunnellen. Hyödynnetään karttuvaa musiikkitietoutta sovittamisessa. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa pyritään laulamaan kappaleiden alkuperäisillä kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon.

ARVIOINTI LUKUVUOSITODISTUKSESSA 8. LUOKALLA

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN ARVIOINTI	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN ARVIOINTI	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Arviointi numeerisena yleisopetuksen valtakunnallisten	Painotetun opetuksen musiikin numeerinen arviointi musiikin painotetun opetuksen	Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yhdessä ja yksin laulaminen,

arviointikriteerien mukaan.	arviointikriteereiden mukaan.	yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia. Kannustaminen lauluun ja soittoon.
-----------------------------	-------------------------------	---

MUSIIKIN PAINOTETTU OPETUS 9. LUOKKA

Tavoite	Tavoitekuvaus			Hyvän osaamisen (8) kriteerit
T1 Musisoivan ryhmän ja musiikillisten yhteisöjen jäsenyys	Ohjata oppilasta huomioimaan hyvän konserttikäyttäytymisen tavat ja huomioimaan toiset esiintymistilanteissa. Ohjata oppilasta rakentavan kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan omaa ja muiden musiikkisuoritusta musisointitilanteissa. Kannustaa oppilasta ottamaan selvää Suomen musiikkiyhteisöjen kentästä ja pohtimaan oman musiikillisen uransa jatkoa.	L2 L7	S1 - S4	Oppilas työskentelee aktiivisesti erilaisten ryhmien jäsenenä. Oppilas pystyy esiintymään musisoivan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muut ryhmän jäsenet. Vertaisarviointi: Oppilas osaa rakentavasti antaa ja ottaa vastaan palautetta yhteistoiminnasta. Itsearviointi: Oppilas osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti.
T2 Äänenkäyttö- ja laulutaito	Ohjata luontevaan äänenkäyttöön ja laulamiseen. Kannustaa oppilasta vahvistamaan äänenmuodostustaan, kehittämään laulun sävelpuhtautta ja laajentamaan äänialaansa. Oppilas osallistuu luokkansa ja musiikkiluokkien yhteiseen kuorotoimintaan. Ohjata kuuntelemaan kuorolaulun sävelpuhtautta. Rohkaista harjoittelemaan laulun tulkintaa sekä laulua soolona tai osana lauluyhtyettä myös ilman säestystä. Kannustaa	L2	S1 - S4	Oppilas laulaa melodiamukaisesti, osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilas laulaa melodiamukaisesti noudattaen esitysmerkintöjä. Oppilas osallistuu moniääniseen laulamiseen ja pysyy ryhmän mukana omassa äänessään. Oppilaan laulussa on kuultavissa tulkintaa ja dynamiikkaa.

	tutustumaan erilaisiin laulutyyleihin ja niiden estetiikkaan sekä lauluimprovisaatioon kuuntelemalla ja kokeilemalla.			
T3 Soitto- ja yhteismusisointi-taidot	Kannustaa kokeilemaan ennakkoluulottomasti erilaisia soittimia ja rytmejä yhteismusisoinnissa. Ohjata oppilasta syventämään ja monipuolistamaan bändisoittotaitojaan tutustumalla erilaisiin musiikkityyleihin. Oppilaalla on oma soitin, jota hyödynnetään tuntityöskentelyssä ja viihdeorkesterin toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Ohjata osallistumaan itseohjautuvasti yhteissoittoon.	L2	S1 - S4	Oppilas osallistuu yhteissoittoon itseohjautuvasti. Pääsoittimen soittotaidon pitää näkyä koulussa, jotta se voidaan ottaa huomioon arvioinnissa. Oppilas osaa soittaa oman pääsoittimen lisäksi jotakin bändisoitinta siten, että pystyy osallistumaan yhtyesoittoon. Oppilas osaa soittaa yhteismusisoinnissa tyylinmukaisesti.
T4 Musiikkiliikunta	Seutukunnallisen opsin mukaan.	L2	S1 - S4	Valtakunnallisen opsin mukaan.
T5 Ääniympäristö ja musiikin elämyksellinen kuuntelu	Kannustaa oppilasta kiinnittämään huomiota ääniympäristön erilaisiin musiikillisiin elementteihin ja pohtimaan niiden hyödyntämistä omassa sovitus- ja sävellystyössä.	L2	S1 - S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T6 Improvisointi, sovittaminen, säveltäminen	Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat luovan työn ryhmäprojektin sovittaen sekä mahdollisuuksien mukaan säveltäen. Ohjataan oppilasta tutustumaan laulu- ja soittoimprovisaatioon kokeillen.	L1 L2 L6	S1 - S4	Oppilas osaa toteuttaa yksin tai ryhmässä musiikillisen idean, jossa on käytetty musiikin eri elementtejä.
T7 Tieto- ja viestintätekniologian käyttö	Kannustaa oppilasta hyödyntämään tieto- ja viestintäteknologiaa sekä musiikin sovelluksia osana sävellys- ja sovitustyötä.	L1 L2 L5	S1 - S4	Oppilas pystyy hyödyntämään teknologiaa osana musiikin opiskeluaan valitsemalla itse

				tilanteeseen parhaiten soveltuvan sovelluksen.
T8 Musiikki taiteenlajin a sekä kulttuurine n viestiminen ja vaikuttami nen	Seutukunnallisen opsin mukaan ohjata oppilasta tutustumaan paikalliseen kulttuurielämään. Kannustaa arvioimaan kokemaansa.	L2 L4	S1 - S4	Valtakunnallisen opsin mukaan
T9 Musiikin käsitteet ja terminologi a	Ohjata oppilasta ymmärtämään musiikkikäsitteitä ja musiikin merkintätapojen periaatteita musisoiden ja kirjoittaen. Kannustaa oppilasta kertaamaan aiemmin opitut soinnutuksen asiat sekä kolmimuunteisuus. Ohjata oppilasta tutustumaan viisisointuihin, synkopoivaan rytmiikkaan, sekä äänenkuljetukseen sovittamisessa. Ohjata oppilasta tutustumaan näyttämö- ja jazz-musiikin keskeisiin tyyleihin ja terminologiaan.	L4	S1 - S4	Oppilas osaa käyttää musiikin peruskäsitteitä musisoinnissa ja kuuntelussa. Oppilas osaa soittaa mukana nuottikuvasta sointumerkeistä seuraten. Oppilas ymmärtää keskeisiä opiskeltuja näyttämö- ja jazz-musiikin piirteitä ja tunnistaa niitä kuullun perusteella.
T10 Musiikin vaikutukset tunteisiin ja hyvinvointii n	Kannustaa oppilasta miettimään musiikin harrastamisen vaikutuksia kuuntelun ja soittamisen yhteydessä. Ohjata pohtimaan, millainen musiikki sopii erilaisiin tilanteisiin.	L3 L4	S1 - S4	Oppilaan kanssa keskustellaan musiikin vaikutuksista hyvinvointiin ja tunteisiin, mutta tavoitetta ei oteta huomioon päättöarvosanan muodostamisessa.
T11 Kuulonhuol to ja ääniympäri stön turvallisuus	Ohjata oppilasta huolehtimaan bändisoittimien oikeanlaisesta säilyttämisestä ja tutustumaan tyypillisimpiin huoltotoimenpiteisiin. Ohjata oppilasta kuulosta sekä musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta huolehtimiseen. Kannustaa oppilasta kertaamaan	L3	S1 - S4	Oppilas käyttää laitteita ja soittimia musisointitilanteissa ottaen huomioon muun muassa äänen ja musiikin voimakkuuteen sekä muut turvalliseen toimintaan liittyvät tekijät.

	vahvistimien ja piuhojen kytkeminen, virran päälle laittaminen ja volyymin säätö turvallisesti.			
T12 Tavoitteellinen harjoittelu ja sen arviointi	Ohjata oppilasta tuottamaan ja harjoittelemaan omia sovituksia tai sävellyksiä pienryhmissä. Ohjata suhteuttamaan aikataulu tavoitteisiin ja arvioimaan edistymistä. Oppilaat harjoittelevat esityksiä kahteen isompaan konserttiin lukuvuoden aikana.	L1	S1 - S4	Oppilas kantaa vastuun oman osuutensa harjoittelusta, pitää huolta nuoteistaan sekä toimii ryhmäharjoitustilanteissa rakentavasti huomioiden toiset musisoijat. Itse- ja vertaisarviointi: Oppilas osaa arvioida ryhmäprojektien toimintaa ja lopputulosta realistisesti suhteessa tavoitteisiin ja aikatauluun.

MUSIIKIN SISÄLTÖALUEET	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN SISÄLTÖKUVAUS 9. LUOKALLA
S1 Miten musiikissa toimitaan	Musisointitilanteissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja toisten kuuntelemiseen musisoinnin aikana. Bändisoittimien soittotaitoja kehitetään edelleen ja tuodaan mahdollisuuksien mukaan oma soitin osaksi bändisoittoa. Työskennellään ja musisoidaan erilaisissa ryhmissä pienryhmistä musiikkiluokkien yhteisiin kokoonpanoihin. Musiikin sovittaminen pienryhmissä korostuu. Oppilas harjoittelee luontevaa äänenkäyttöä ja laulamista äänenmuodostusharjoitusten ja yhdessä laulamisen avulla. Oppilaita rohkaistaan laulamaan yksin ja ryhmässä. Oppilaat harjoittelevat kuorossa moniäänistä laulamista. Laulusävelmistö harjoitellaan oppilaan luontaiselta sävelkorkeudelta äänialaa vähitellen laajentaen. Kehitetään vastuun ottamista harjoittelusta pitämällä oman äänen stemmatreenejä pienryhmissä.
S2 Mistä musiikki muodostuu	Oppilaat suunnittelevat ja toteuttavat luovan työn ryhmäprojektin sovittaen sekä mahdollisuuksien mukaan säveltäen hyödyntäen musiikin peruselementtien (rytmi, melodia, harmonia, dynamiikka ja sointiväri) osaamistaan. Tutustutaan näyttämömusiikin ja jazzmusiikin terminologiaan ja tekniikoihin (esim. scat-laulu, swing-komppi, walking bass). Kerrataan klassisen musiikin tyyliä kuuntelemalla ja mahdollisuuksien mukaan soittamalla.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä, yhteiskunnassa	Omaan ja vieraisiin kulttuureihin tutustutaan soittaen, laulaen ja kuunnellen. Oppilaille tarjotaan musiikkielämyksiä konserteissa sekä itse esiintyen että kuunnellen. Musiikin keskittynyttä kuuntelua harjoitellaan kuuntelemalla musiikkia monipuolisesti. Oppilas oppii analysoimaan kuulemaansa musiikkia sekä sen vaikuttavuutta ja merkityksiä itsen, erilaisiin yhteisöihin ja yhteiskunnassa. Musiikkiesityksissä harjoitellaan yhteisen työskentelyn suunnittelua, esityksen harjoittamista ja valmiin tuotoksen esittämistä. Oppilas ymmärtää harjoittelun merkityksen soiton edistymisessä. Työskentelyn onnistumista arvioidaan itse ja yhdessä. Kehitetään oppilaan kykyä arvioida omaa musiikin osaamistaan. Oppilas tutustuu monipuolisesti musiikin harrastusmahdollisuuksiin, jatko-opintoihin ja musiikkialan ammatteihin. Pyritään herättämään into musiikin elinikäiseen harrastamiseen.
S4 Ohjelmisto	Ohjelmistoon kuuluu kotimaista ja eri kulttuurien musiikkia, populaarimusiikkia ja kansanmusiikkia. Oppilaat voivat itse vaikuttaa ohjelmiston valintaan. Osa ohjelmistosta opetellaan ulkoa ja voidaan tallentaa. Ohjelmistoa pyritään laulamaan kappaleiden alkuperäisillä kielillä. Musisointitilanteissa syntyneet oppilaiden luovat tuotokset ja sävellykset sisältyvät myös ohjelmistoon. Tutustutaan näyttämömusiikkiin ja jazzin keskeisiin tyyliisuuntiin soittaen ja kuunnellen.

MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN PÄÄTTÖARVIOINTI

YLEISOPETUKSEN MUSIIKIN ARVIOINTI	MUSIIKIN PAINOTETUN OPETUKSEN ARVIOINTI	PAINOTETUN OPETUKSEN SANALLINEN LIITE
Musiikin päättöarviointi numeerisena yleisopetuksen valtakunnallisten arviointikriteerien mukaan.	Musiikin painotetun opetuksen numeerinen arviointi musiikin painotetun opetuksen arviointikriteereiden mukaan.	Musiikin painotetun opetuksen sanallisessa liitteessä kuvataan oppilaan vahvuudet huomioiden yksin ja yhdessä laulamien, yhteismusisointi (orkesterisoitto, yhtyeet), instrumentin hallinta sekä nuottien ja rytmiikan hallitseminen osana musisointia. Kannustaminen lauluun ja soittoon.